

در پایان دومین روز سفر رئیس‌ی به پاکستان **رئیس‌جمهور امروز** به سریلانکا می‌رود

حجت‌الاسلام‌والمسلمین سیدابراهیم رئیسی، رئیس‌جمهور در پایان دومین روز سفر به پاکستان، امروز در پی دعوت همتای سریلانکایی‌اش در سفری یک روزه به این کشور می‌رود.

وی که در روزهای دوشنبه و سه‌شنبه به پاکستان سفر کرده بود، دیروز در دومین روز حضورش در این کشور، به شهرهای لاهور و کراچی به ترتیب به عنوان قطب‌های فرهنگی و اقتصادی پاکستان رفت.

سفر ۲ روزه سیدابراهیم رئیسی به پاکستان در روز نخست منحصر به پایتخت سیاسی این کشور «اسلام‌آباد» بود و طی آن، رئیس‌ی تقریبا با تمام شخصیت‌های سیاسی تاثیرگذار این کشور اعم از رئیس‌جمهور، نخست‌وزیر، روسای مجالس ملی پاکستان، همچنین فرمانده کل ارتش این کشور دیدار کرد.

اما رئیس‌ی در روز دوم سفر خود به لاهور به عنوان پایتخت فرهنگی و همین‌طور کراچی، پرجمعیت‌ترین شهر پاکستان که از آن به عنوان پایتخت اقتصادی این کشور یاد می‌شود، عزیمت کرد. حاشیه‌های این حضور علاوه بر اسکورت جالب و البته عجیب زمینی و هوایی وی در سفر به لاهور، حضور خودجوش مردم برای خوشامدگویی به رئیس‌جمهور کشورمان بود.

■ **تقویت مناسبات فرهنگی ۲ کشور**

رئیس‌جمهور در نخستین برنامه دومین روز سفرش، به آرامگاه علامه محمد اقبال لاهوری، شاعر پرآوازه و فارسی‌سرای پاکستان رفت و همان‌جا اعلام کرد «برای تقویت روابط فرهنگی ایران و پاکستان» به لاهور سفر کرده‌است.

رئیس‌ی در ادامه برنامه‌های دومین روز سفرش به پاکستان، ظهر دیروز در دیدار خانم «مریم نوازشریف» سروزیر ایالت پنجاب، با بیان اینکه روابط ۲ کشور پس از پیروزی انقلاب اسلامی همواره روندی رو به رشد و ارتقا داشته‌است، اراده سران ۲ کشور برای گسترش همکاری‌ها را باعث ی‌آئ شدن تالش‌های برخی کشورها برای خدشه وارد کردن به روابط دوستانه تهران و اسلام‌آباد عنوان کرد. سپس رئیس‌جمهور با حضور در دانشگاه «جی‌سی‌یو» لاهور، در دیدار نخبگان علمی و فرهنگی ایالت پنجاب، ضمن ابراز خرسندی از حضور در شهر تاریخی، فرهنگی و زیبای لاهور، روابط ۲ کشور را فراتر از همسایگی، روابط دینی، فرهنگی، تمدنی و قلبی دانست که باعث پیوندی ناگسستنی بین ۲ ملت شده‌است.

سفر به کراچی پرجمعیت‌ترین شهر پاکستان نیز عصر دیروز انجام شد.آی احترام به «محمد علی جناح»بنیانگذار فقید پاکستان (معروف به قائد اعظم) و همین‌طور دیدار با جمعی از مسؤولان و نخبگان این شهر از جمله برنامه‌های رئیس‌جمهور در پرجمعیت‌ترین شهر پاکستان بود.

■ ■ ■

سرلشکر باقری:

وضعیت منطقه به قبل و بعد از عملیات «وعده صادق» تغییر کرد

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح گفت: وضعیت منطقه به قبل و بعد از حمله تلافی‌جویانه ایران به مناطق حساس و پایگاه‌های نظامی رژیم صهیونیستی در عملیات «وعده صادق» تغییر کرده‌است.

سردار سرلشکر پاسدار «محمدباقری» رئیس ستاد کل نیروهای مسلح در آیین رونمایی از طرح جامع دانشگاه عالی دفاع ملی، پیروزی‌های رزمندگان اسلام در عملیات «وعده صادق» را تبریک گفت و عنوان کرد: این پاسخ به نشان دادن اراده ملی علیه رژیم رقم خورد و بحمدالله تأثیرات راهبردی در سطح منطقه و جهان داشت.

رئیس ستاد کل نیروهای مسلح خاطر‌نشان کرد: نیروهای مسلح، احتمالات و سناریوها را در سطح عملیاتی مورد مطالعه و بررسی دقیق قرار می‌دهند و دانشگاه عالی دفاع ملی باید در سطح راهبردی این موضوعات را مورد توجه قرار دهد. دانشگاه عالی ایران به اشاره به اینکه دانشگاه عالی دفاع ملی به عنوان عالی‌ترین دانشگاه نیروهای مسلح که مسؤولیت تربیت فرماندهان و مدیران عالی نیروهای مسلح و همچنین مدیران عالی کشوری را در مباحث راهبردی بر عهده دارد، در مسیر رشد و ارتقا قرار گرفته‌است، افزود: دانشگاه عالی دفاع ملی در تربیت فرماندهان، مقامات و سایر نیروها و همچنین در نظریه‌پردازی و کرسی‌ها باید بالاترین سطح را مورد نظر و توجه قرار دهد و دائما در جهت کیفی‌سازی و عمق بیشتر مطالب و کارهای پژوهشی کار کنیم و به پیش برویم.

■ ■ ■

همکاری مرزبانان ایران و کویت در مرزهای دریایی تقویت می‌شود

فرمانده مرزبانان انتظامی کشور با تأکید بر تقویت همکاری مرزبانان در مرزهای مشترک دریایی با کویت، گفت: اجرای گشت‌های همزمان در دریا و تبادل اطلاعات، در دستور کار قرار گیرد.

سردار احمدعلی گودرزی در دهمین اجلاس مرزی که با حضور سرنثپ ستاد دریایی «شیخ مبارک علی الصباح» فرمانده گارد ساحلی کویت برگزار شد، اظهار داشت: یکی از اهداف مهم جمهوری اسلامی ایران توسعه دیپلماسی با کشورهای همسایه است و در این راستا روابط ۲ کشور دوست و مسلمان ایران و کویت بسیار حسنه ارزیابی می‌شود. وی در ادامه با اشاره به اینکه چنین نشست‌هایی برای ارتقای امنیت مرزی ۲ کشور ضروری است، افزود: از حسن همکاری مسئولان مرزی کشور کویت در رهایی و آزادی تعدادی از صیادان که به دلیل نداشتن آشنایی با قوانین و مقررات و وجود امواج دریا وارد آب‌های سرزمینی کشور کویت شدند، قدردانی می‌کنم.

این مقام ارشد مرزبانان با تأکید بر تقویت همکاری مرزبانان در مرزهای دریایی مشترک بیان داشت: اجرای گشت‌های همزمان در دریا، تبادل اطلاعات و تجربیات، مقابله با قاچاق و ترندهای غیرمجاز به صورت ویژه در دستور کار قرار گیرد.

سردار گودرزی با اشاره به ۲۷۰۰۰ کیلومتر مرز آبی جمهوری اسلامی ایران، گفت: جمهوری اسلامی ایران مرز مشترک دریایی با کشور کویت دارد که با اقدامات مرزبانان ۲ کشور در سال‌های گذشته بسیار امن بوده‌است.

سیدعبدالرسول علم‌الهدی؛ *مقام معظم رهبری درباره مساله

حجاب ۲ نکته را بیان کردند. یک نکته مربوط به ۱۵ فروردین سال گذشته (۱۴۰۲) بود که برای نخستین بار مورد توجه نظریه‌پردازان قرار گرفت. ایشان بارها درباره مساله حجاب صحبت کرده‌اند و بر مساله حجاب و ایجاب به حجاب تأکید داشته‌اند؛ نکته این بود که نظریه و دیدگاه جمهوری‌اسلامی نسبت به مساله کشف حجاب، حرام شرعی و حرام سیاسی است. حرام شرعی یا حرام قانونی را در کم می‌کردیم و از قبل هم می‌دانستیم اما ایشان حرام سیاسی را از این جهت بیان می‌کنند که فتنه سال ۱۴۰۱، کشف حجاب را به عنوان زمینه براندازی نظام جمهوری اسلامی پیش کشید و ضد انقلاب آن را به دست گرفت. مقام معظم رهبری بیان می‌کنند افرادی که کشف حجاب می‌کنند، ضد دین نیستند، بلکه در مراسمات شب‌های قدر شرکت می‌کنند، اهل قرآن و مناجات هستند و حتی با جمهوری اسلامی هم همراه هستند. اگر این افراد متوجه شوند دشمن از کشف حجاب ایشان چه استفاده‌ای علیه کشور می‌کند و چه منظوری برای آینده خانواده و زن در ایران دارد، حتما کشف حجاب را کنار می‌گذارند. بنابراین درباره این مساله بین تصمیم‌گیران و سیاستمداران توافق فراگیر وجود دارد که باید کشف حجاب تمام شود.

دومین نکته این است که ایشان درباره حجاب فرمودند دشمن با برنامه و نقشه وارد شد که این فقط مربوط به سال ۱۴۰۱ نیست، بلکه این مساله عقبه‌ای داشته و ما هم باید با برنامه و نقشه وارد شویم. بنابراین ما باید برنامه‌ریزی کنیم و بینیم دشمن چگونه توانسته فضای گفتمانی وافکار عمومی را نسبت به حجاب، به یک تعارض شناختی برساند. این تعارض شناختی موجب می‌شود اولاً الزام به حجاب و به تبع آن کشف حجاب در نظر مردم بی‌اهمیت شود و ثانياً کشف حجاب به‌عنوان یک ابزار برای اعتراضات سیاسی و ضدجمهوری اسلامی در دست دشمن قرار گیرد. در تاریخ جامعه ایرانی، حجاب به عنوان یک ارزش فرهنگی قابل قبول بوده‌است. وقتی قانون حجاب در سال ۱۳۶۲ تصویب شد، این قانون به عنوان خواسته عمومی ملت کاملا مورد قبول واقع شد، چون اساسا این قانون در جریان زندگی ایرانیان قرار داشت. هرچند حجاب شرعی تحت تاثیر جریانات ساخت اجتماعی مدرن، افزایش مصرف فرهنگی ثمن غرب و وجود تهاجم فرهنگی در میان زنان جامعه کاهش یافته و با شل حجابی و بدحجابی مواجه شده‌ایم اما همچنان حجاب به عنوان یک ارزش فرهنگی قابل قبول است.

از سال ۱۴۰۱ دیگر حجاب یک مساله فرهنگی نبوده و نیست، بلکه ابعاد دیگری از جامعه همچون سیاست، امنیت، فضای اطلاعاتی و روابط بین‌المللی را هم درگیر کرده‌است. بنابراین نمی‌توان فقط برای تعلیم و تربیت نسخه پیچید و به دیگر ابعاد توجه نکرد یا مثلا صرفا در محیط عمومی یک سیاست را پیش برد و به ابعاد رسانه‌ای توجه بود، بویژه که یکی از بهترین سندهای سیاسی جمهوری اسلامی در عرصه فرهنگ، قانون مصوب سال‌های ۱۳۸۴ و ۱۳۸۵ در حوزه عفاف و حجاب است که بیش از ۲۰ دستگاه را درگیر مساله حجاب می‌کند و اتفاقاً نگاه سیستماتیک خوبی به مساله حجاب دارد. بعد از فتنه ۱۴۰۱ با مساله عفاف و حجاب با‌صورت‌تندی سابق مواجه نیستیم، آنگونه که اظهار می‌شد، مساله به انحراف مدیریت‌نیاز جنسی در میان جوانان یا مثلا عدم

تأملی بر نظریه رهبر انقلاب پیرامون مسأله حجاب

بیتهی که رهبر انقلاب در آستانه عملیات وعده صادق خواندند

مهدی فضالی، عضو دفتر حفظ و نشر آثار رهبر انقلاب در صفحه توئیتر خود، غزلی را که حضرت آیت‌الله‌العظمی خامنه‌ای یک بیت از آن را در آستانه عملیات وعده صادق در یک جلسه مرتبط خوانده بودند، منتشر کرد و نوشت: غزل زیر، سروده چند سال پیش رهبر انقلاب اسلامی است. معظم‌له این بیت از سروده را در آستانه عملیات وعده صادق در یکی از جلسات مرتبط خوانده‌اند: تو را است معجزه در کف ز ساحران مهرا‌س/ عصا بیفکن ز آیم ازدها مگر‌یز

تأملی بر نظریه رهبر انقلاب پیرامون مسأله حجاب

اهمیت مداخله حاکمیت در امر حجاب

بعدی نیست؛ یعنی نمی‌توانیم بگوییم راهکارهای ما تک‌بعدی، هنری یا محیطی است، بلکه همه را باید در برگیرد اما نسبت راهکارها با هم به شکلی تعیین می‌شود که ما بینیم چه میزان یافت معنایی حجاب و الزام به حجاب در افکار عمومی پیشرفت می‌کند.

امسال مقام معظم رهبری دوباره بر نکته سال گذشته‌شان تأکید کردند. نکته این بود که بحث حجاب، چالش تحمیلی دشمن به جامعه ایران بوده و در بین خانواده‌ها مشکل ایجاد کرده‌است. نکته مهم در کنار سایر نکات مذکور این است که مساله کشف حجاب از درون جامعه بیرون نیامده‌است، بلکه تحمیل شده از سوی دشمن بیرونی است. جامعه ایران به هیچ‌وجه موافق بی‌حجابی نیست، چنانکه نظرسنجی همشهری در اسفند ۱۴۰۱ نشان می‌دهد در تهران ۷۹ درصد زنان تهرانی بیان می‌کنند با برداشته شدن قانون حجاب، حاضر به برداشتن حجاب خود نیستند، البته اگر سوال درباره الزام به حجاب باشد، حدود ۵۰ درصد موافق نیستند. این نشان می‌دهد در افکار عمومی ما جنگ شناختی اثر گذاشته‌است. مقام معظم رهبری توضیح می‌دهند این کشف حجاب، تنها خواسته دشمن نیست، بلکه می‌خواهند ما به وضعیت فحشای گسترده قبل از انقلاب بازگردیم. در حقیقت دشمن به دنبال انقلاب جنسی در جامعه ایران است، انقلاب جنسی ۳ پیامد دارد: ۱- هنجارمندی فحشا و روابط آزاد جنسی، ۲- تنزل خانواده با پذیرش عمومی همباشی و ازدواج سفید و اشکال جدید خانواده، ۳- مدنی شدن همجنسگرایی و گرایشات جنسی جدید.

هر جامعه‌شناس منصفی می‌داند هر چند فساد در زیر پوست شهر وجود دارد اما جامعه ایران موافق همجنسگرایی، لابالایی‌گری اخلاقی و روابط جنسی آزاد و برهم‌ریختگی خانوادگی نیست. مقام معظم رهبری می‌فرمایند این مساله را در جامعه تبیین کنید و به جامعه این را نشان دهید که دشمن با چه هدفی کشف حجاب را پیش می‌برد. قطعاً جامعه

به حجاب بازمی‌گردد. بعد هم توجه می‌کنند به بحث زنان و می‌گویند شرافت زن ایرانی را به روی او بیاورید. به این

نظام اسلامی و چالش کشف حجاب

مشابهی در هیچ دوره تاریخی نداشته‌است، لذا گاهی مردم یک جامعه با ادراک از دیگری به مثابه دشمن منسجم‌تر می‌شوند. حال این دشمن می‌تواند اقتصاد کشور و معیشت مردم را هدف گرفته باشد، یا امنیت مرزها را مختل کرده یا هویت ملی و ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی کشور را

نشانه رفته باشد. مردم ایران در تمام این زمینه‌ها انسجام و همبستگی و هم‌افزایی در مقابل دشمنان خود را تجربه کرده‌اند. امروز نیز مساله اصلی جامعه ایران در عرصه مدارای گروه‌های متکثر مردم در کشور نبوده و دوقطبی و تقابل مردم با مردم در موضوعات سیاسی – اجتماعی، واقعیت مسلط و محسوس جامعه ایران نیست، ضمن اینکه اساسا قرار نیست جامعه ایران به هر قیمتی و تحت هر شرایطی با توجیه انسجام و همبستگی مجبور به تحمل وضعیتی ناهمگن از نیروهای اجتماعی معارض با هم باشد و هیچ‌گونه درگیری یا تجربه ن‌کنند. اتفاقا نام این وضعیت هرچه باشد انسجام اجتماعی نیست، لذا در شرایطی که عده‌ای معدود ذی‌نفوذ و پرمکنت با ستیزه‌جویی آشکار علیه ارزش‌های مسلط و ریشه‌دار جامعه ایران از جمله حرم خصوصی، نهاد خانواده، یکپارچگی ایران، هویت زن مسلمان و… متعرض زندگی و سرنوشت مردم شده‌اند نه تنها گفتار انسجام اجتماعی به‌غایت منفعلانه است و باید کنار گذاشته شود، بلکه اتفاقا فرصتی مناسب برای خلق «یگرایی برای انسجام‌بخش» برای مردم و جامعه ایرانی محسوب می‌شود.

ت – **قانون حجاب و روایت رسانه‌ای**

برای مدیریت مساله حجاب در کشور، صرف‌نظر از لزوم همراهی و توانمان بودن ۲ ساحت اقدامات ایجابی و سلبی، مساله روایت از قانون حجاب برای مردم بسیار مهم است، یعنی فارغ از اینکه نظام اسلامی برای مدیریت مساله حجاب اقدام به فعالیت‌های فرهنگی و تربیتی کرده و در کنار آن با شهروندان مکشوفه و متخلف مواجهه انتظامی و کیفری انجام می‌دهد، باید فکری برای مساله «روایت» از قانون نیز بکند. می‌دانیم که طیف عظیمی از مخالفت مردمی با قانون و الزام حجاب متأثر از رسانه و روایت‌های رسانه‌ای است، عموماً مخالفت مردم با ورود حاکمیت به مساله حجاب از جنس مناقشات فقهی پیرامون وجوب و الزام یا تحلیل‌های کارشناسی درباره پیامدهای فرهنگی – اجتماعی آن نیست، بلکه متأثر از گر‌های ذهنی و مشهوراتی است که در رسانه‌ها مصرف می‌کنند. چیزی شبیه این ادعا که «پوشش من

مدیریت بازار پوشاک وابسته نیست، بلکه مساله ظهور کشف حجاب و تعارض شناختی در الزام به حجاب است. این دقیقا صورت مساله‌ای است که از فتنه سال ۱۴۰۱ با آن مواجهیم که این مساله در افکار عمومی به وجود آمده‌است. بنابراین ما باید طرح و نقشه‌ای داشته باشیم که اولاً الزام به حجاب و مداخله حاکمیت در عرصه حجاب در افکار عمومی اهمیت یابد، ثانياً نباید افکار عمومی و مردم کشف حجاب را به عنوان یک رفتار معمولی تعبیر کنند که این دو، هدف راهبردی ما محسوب می‌شود.

با توجه به بیانات مقام معظم رهبری که فرمودند امروز ما وارد یک جنگ ترکیبی شده‌ایم که ابعاد اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، نظامی، تهدید امنیت ملی و تروریسم داخلی هم دارد، اگر در مقوله حجاب در حال برنامه‌ریزی هستیم، نمی‌توانیم بگوییم فقط این مساله صرفا فرهنگی است و باید در ابعاد جنگ ترکیبی به آن نگاه کنیم. این بدین معنی است که در جنگ، تاکتیک‌ها تغییر می‌کند. از این رو راهکارهای کوتاه‌مدت باید اتفاق بیفتند. راهکارهای کوتاه‌مدت مهم‌تر از راهکارهای طولانی‌مدت است. ایجاد انسجام اجتماعی، ضرورت پیشبرد جنگ است. در پیشبرد سیاست‌ها ایجاد گفتمان سیاسی، گفتمان نخبگانی و گفتمان عمومی بسیار مهم است. من نمی‌توانم در فضای جنگی، سیاسی را پیش بکنم که در گفتمان سیاسی حاکمیت توافق درباره آن وجود ندارد. به نظر می‌رسد اراده مقابله با این ناهنجاری زمانی قابلیت اجرایی دارد و می‌تواند موثر باشد که حداقل گفتمان سیاسی حاکمیتی که در فضای تصمیم‌گیری و یک جریان سیاسی قرار دارد، توافق جمعی داشته باشد، نه اینکه عمده توافق وجود داشته باشد و عدم توافق در جامعه بروز یابد، چون این قطعاً جنگ ترکیبی را سست می‌کند.

یکی دیگر از خصوصیات جنگ ترکیبی، آشوبناک کردن فضای جامعه است. برای همین در جریان پیشبرد سیاست‌ها، نیاز به راهکارهای کوتاه‌مدت و ارزیابی راهکارها در افکار عمومی نسبت به مساله حجاب داریم که آن هدف راهبردی خودمان را آیا محقق می‌کند یا خیر؟ راهکارها صرفا تک

دکتر ابوالفضل اقبالی؛ * این روزها پس از گذشت ۲۰ ماه از فتنه زن، زندگی، آزادی و غائله کشف حجاب در کشور و با وجود کش‌وقوس‌های فراوان در بدنه حکمرانی کشور پیرامون سنارو کارهای مواجهه با این مساله و در واپسین مراحل تصویب لایحه حجاب و تبدیل شدن آن به قانون، فراجسا با طرح جدیدی تحت عنوان «طرح نور» مجدداً به عرصه مقابله با بی‌حجابی ورود کرده‌است. همزمان با آغاز این طرح، موجی از مخالفت‌ها و موافقت‌ها در بدنه کارشناسی و رسانه‌ای کشور پیرامون این شکل گرفته و گمانه‌زنی‌های مختلفی درباره موفقیت و شکست این طرح در این فضا طرح و شده‌است. صرف‌نظر از تحلیل‌های موجود در این زمینه، به نظر می‌رسد برای قضاوت دقیق‌تر درباره ابعاد این طرح لازم‌است نگاهی کلان‌تر و وجوه متکثر مساله حجاب در زمینه آن بیندازیم و سپس درباره کار آمدی یا ناکار آمدی آن نتیجه‌گیری کنیم.

الف – مختصات وضع کنونی حجاب در کشور

شاید اگر ادعا کنیم در سپهر اجتماعی جامعه ایران، مساله‌ای ذابعداثر از «حجاب» وجود ندارد، سخن گزافی نیست. روندهای اقتصادی، فرهنگی و سیاسی متعددی وضعیت امروز حجاب را موجب شده‌اند، لذا برای فهم و مدیریت این مساله نیز باید به وجوه رده‌های چندوجهی نزدیک شد اما صرف‌نظر از وجوه متکثر مساله حجاب در ایران، یک گزاره حتمی و خدشه‌ناپذیر درباره آن وجود دارد و آن هم سرعت و گسترده‌گی تبدیل «کشف حجاب» به نماد مبارزه سیاسی با نظام است. بدحجابی در دهه اخیر سوبه‌های جدیدی پیدا کرده و به دلایل متعدد وارد قلمرو سیاست و امنیت شده‌است. این تغییر قلمرو و معنای بدحجابی بویژه پس از ماجراهای اخیر کشور تشدید هم شده‌است. این معنای جدید را می‌توان تحت عنوان «کشف حجاب سیاسی» توضیح داد. به عبارتی، در وضعیت اکنون ما کشف حجاب در ماهیت و معنای خود، تفاوتی با شعار دادن در خیابان و شعارنویسی روی دیوار و… ندارد. هر دو کنشی معطوف به نفی نظم سیاسی مستقر هستند. یعنی نفسی حجاب به عنوان پرچم و نماد هویتی نظام جمهوری اسلامی که در گفتار مخالفان و اپوزیسیون در خفا و علن تکرار شده‌است.

ب – جایگاه حجاب در مسائل کلان کشور

عده‌ای معتقدند حجاب اصلا ارزش این همه هزینه‌تراشی و مته به خشخاش گذاشتن ندارد و این موضوع به غلط ما را درگیر خودش کرده و توجه ما را از مسائل اساسی کشور منحرف ساخته‌است، در حالی که مساله حجاب همواره در صدر توجهات مقام معظم رهبری مدظله قرار داشته و این

^[1] * مدیر گروه اندیشه و مطالعات فرهنگی

^[2] * مدیر اندیشکده زوج